

KONKURSRADET

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET
Postboks 8036 DEP
0030 OSLO

Deres dato
16.09.2019

Deres referanse
19/3669-2

Vår referanse
2019/3262 MFN

Vår dato
15.01.2020

Innspill til revisjon av gjeldsordningsloven

Konkursrådet viser til invitasjonen til innspillsmøte om revisjon av gjeldsordningsloven av 16. september 2019 og møtet som ble avholdt 4. oktober samme år, med frist for skriftlige innspill til 15. januar 2020. Konkursrådet avgir med dette vårt skriftlige svar.

1. Innledning

Konkursrådet synes at det er positivt at Barne- og familiedepartementet tar initiativ til revisjon av gjeldsordningsloven. I dette dokumentet vil vi gi vårt syn på behovet for å gjøre endringer i gjeldsordningsloven og komme med konkrete forslag til endringer.

Konkursrådet mener også at EU-direktivet om rekonstruksjon, insolvensbehandling og gjeldssanering (2016/0359) kan ha betydning for revisjonen av gjeldsordningsloven.

2. Behovet for revisjon med hensyn til næringsgjeld

Konkursrådet har et pågående prosjekt om de personlige konkursene. Ifølge tall fra Konkursregisteret skjer det ca. 1 500 personlige konkurser årlig, hvorav mesteparten av disse konkursene knytter seg til næringsgjeld som er oppstått i et enkeltpersonsforetak.

Pr. i dag er det en forutsetning for å få gjeldsordning for næringsgjeld at virksomheten er opphørt. En gjeldsforhandling etter konkursloven er kostnadskreven og tar tid, slik at gjeldsforhandling etter konkursloven i liten grad er et alternativ for små næringsdrivende.

Det er særlig på denne bakgrunn at Konkursrådet stiller spørsmålet om man nå tilfredsstillende EU-direktivet artikkel 19 om at det skal være mulig for entreprenører å få en effektiv gjeldsordning. I den detaljerte redegjørelsen for de enkelte bestemmelse i EU-direktivet på side 23 er det uttalt følgende om artikkel 19 i den danske oversettelsen:

Artikkel 19: Heri fastsættes princippet om, at overforgældede iværksættere bør have effektiv adgang til komplet gældssanering uden at skulle tilbagebetale et bestemt beløb eller en procentdel af gælden.

I dag er det ikke uvanlig at små næringsdrivende som går konkurs fortsetter å drive etter konkurs, uten å ha fått en gjeldsordning med sine kreditorer. Konkursrådet mener det gode grunner for å åpne opp for at næringsgjeld kan behandles i en gjeldsordning uten at næringsvirksomheten må opphøre. Dette krever en endring i gjeldsordningsloven § 1-2. Etter vårt syn er det hensiktsmessig å la gjeldsordningsloven omfatte næringsgjeld, slik at disse

skyldnerne kan komme ut av det økonomiske uføret de har havnet i og fortsette sin virksomhet.

I tillegg bør det vurderes å kunne sette et krav om at skyldner må ha regnskapsfører etter en gjeldsordning. Et mulig tiltak kunne ha vært å gi støtte til å betale en regnskapsfører til skyldneren for en periode. Alternativt kan det også stilles krav om at skyldner må delta på kurs i å føre regnskap.

3. Integrasjon med konkursloven

Konkursrådet mener det bør legges til rette for et bedre samspill mellom konkursloven og gjeldsordningsloven. Etter gjeldsordningsloven § 1-2 andre ledd vil en konkursåpning sperre for åpning av en gjeldsordning. I konkursloven kan skyldneren – når en kreditor har begjært konkurs – stanse konkursen ved isteden å få åpnet gjeldsforhandlinger etter konkursloven, jf. konkursloven § 16 første ledd.

Også etter at konkurs er åpnet kan skyldneren etter konkursloven § 123 fremsette forslag om en tvangsakkord. Etter konkursloven § 124 er det retten som tar stilling til om forslaget skal tas under behandling.

Som nevnt ovenfor er gjeldsforhandlinger etter konkursloven kostbart, og derfor lite brukt for privatpersoner. I dag er det nesten ingen privatpersoner som går igjennom en gjeldsforhandling eller tvangsakkord etter konkursloven. Konkursrådet mener derfor at det bør vurderes om en begjæring om gjeldsordning skal kunne hindre åpning av konkurs. Dette vil da måtte besluttes av den domstol som behandler konkursåpningen.

På samme måte bør det også vurderes om det skal være mulig å åpne gjeldsordning under konkurs. En slik ordning vil kunne medføre at flere personer vil kunne få løst sine gjeldsproblemer. Det nevnes i denne forbindelse at det erfaringsmessig er lite å dele ut i private konkurser.

Konkursrådet ser også for seg at bostyrer i fremtiden kan ha en mer aktiv og rådgivende funksjon i private boer. Det bør vurderes om å etablere en plikt for bostyrer til å gi råd til skyldner om å komme inn under en gjeldsordning. Enten under konkurs, eller etter konkurs i forbindelse med at bobehandlingen avsluttes. Tiltaket vil ikke være noe særlig kostnadskrevende for staten i og med at bostyrer har en god oversikt over skyldnerens økonomi, samt at bostyrer har kompetanse til å håndtere formaliteter.

4. Renten på forbrukslån

Konkursrådet mener også at det bør reguleres hvilken rente som kan godtas i en gjeldsordning. Det er et økende problem for personer som har hatt omfattende forbruksgjeld med skyhøy rente. Det er ingen gode argumenter til at det skal være anledning til å ta slike høye renter, sett hen til hvilke økonomiske problemer dette skaper for den enkelte. Det bør derfor vurderes å sette en maksrente som kan kreves under en gjeldsordning eller konkurs.

5. Digitalisering

Konkursrådet støtter innspillene om digitalisering som ble nevnt under innspillsmøtet. I en årrekke har Konkursrådet jobbet for å forenkle og effektivisere konkursbehandlingen gjennom bruk av digitale løsninger. Konkursrådet har tidligere vært på studietur til Skottland

som har et strømlinjeformet, velfungerende heldigitalt system for håndtering av gjeldsordninger. For å få full utnyttelse av potensialet som ligger i digitalisering, anser vi at det kan være behov for enkelte endringer i regelverket for å tilpasse dette til en digital løsning.

6. Avslutning

Dersom noen av disse innspillene er av interesse, er Konkursrådet villig til å delta i en diskusjon om hvordan disse reglene kan utformes.

Med hilsen

Marius Finsrud Nilsen
seniorrådgiver

for Konkursrådet

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift